Kära kollegor och vänner,

Vi läkare är felsökare.

Tidigt under utbildningen lär vi oss denna metodik. Att ställa diagnos - att felsöka.
Vi samlar information, vi väger samman symtom, provsvar, röntgen och patientens egen berättelse. Vi skapar hypoteser. Vi testar. Vi omvärderar.

Och till slut, när vi ser helheten – då vet vi vad som behöver göras.

Det är en metodik som vi aldrig riktigt släpper. Den finns med oss – inte bara på ronden eller mottagningsbesöket, utan i hela vårt sätt att tänka.

För mig har den även följt med mig in i det fackliga arbetet. För även där handlar det om att förstå vad som inte fungerar:

Varför saknar så många patienter en fast läkare?
Varför har vi för få vårdplatser?
Varför får läkare inte tid till fortbildning, trots att alla är överens om att det behövs?
Varför har vi alldeles för få AT-, BT- och ST-tjänster, år efter år efter år?

Här möter vi dock en helt annan verklighet. För i vården – där kan vi ofta agera direkt.
Vi tar beslut. Vi har mandat. Vi ser tydlig effekt.

Men i det fackliga arbetet – och i det politiska påverkansarbetet – räcker det inte att ha rätt. Vi måste övertyga andra. Vi måste samla stöd, bygga allianser och hålla ut.

Och det kan vara frustrerande. Att veta exakt vad som behöver göras – men ändå behöva vänta i år, ofta många år, för att se förändring. Att gång på gång behöva förklara samma sak – för beslutsfattare, för media, för politiker.

Men det är också där vår styrka ligger. För Läkarförbundet ger sig aldrig.

Låt mig lyfta några av våra framgångar som är ett resultat av att vi aldrig ger oss.

En fråga som följt mig under hela min fackliga tid är rätten till fortbildning. I över 20 år har vi mätt hur mycket tid för fortbildning läkare får - och i över 20 år har vi sett en kraftig försämring. Samtidigt sker utvecklingen av hälso- och sjukvården i hög takt, med nya forskningsrön och innovativa lösningar som kontinuerligt förändrar sjukvården och våra arbetssätt.

Det är inte rimligt att läkare ska tillskansa sig all denna kunskap på sin fritid – på obetald tid. I över 20 år har Läkarförbundet påpekat orimligheten i detta och att det är av största vikt att rätten till fortbildningen regleras.

Så äntligen - för några år sedan tillsatte regeringen en utredning och i somras presenterade de sitt förslag. Utredaren lyssnade på Läkarförbundet och har hörsammat vårt förslag om att lagstadga rätten till fortbildning för Sveriges läkare.

Detta är ett direkt resultat av Läkarförbundets enträgna och strategiska påverkansarbete och jag ser det som en stor och viktig delseger. Nu förväntar jag mig att riksdagen fattar beslut i frågan och att sjukvårdens arbetsgivare följer lagen. Det förtjänar både vi och våra patienter.

I valrörelsen 2018 satte Läkarförbundet agendan för den sjukvårdspolitiska debatten: fast läkare till hela svenska befolkningen. Fördelarna med en fast läkare är många:

Det skapar en kontinuitet och trygghet både för läkare och patient.
Det minskar också risken för felbehandling när man som läkare känner sina patienter.
Det skapar trygghet och stärker arbetsmiljön för landets allmänläkare.

Läkarförbundet har arbetat intensivt med att detta ska bli verklighet, och att det ska finnas ett tak för hur många invånare en läkare ska kunna ha på sin lista. Under dessa år har vi, genom vårt påverkansarbete, skapat en bred politisk förståelse för att dessa åtgärder är helt nödvändiga för att primärvården ska få förutsättningar att vara det nav i svensk sjukvård som alla pratar om.

Riskdagen har fattat beslut om krav på listning och Socialstyrelsen har beslutat om riktvärden för antalet listade invånare per läkare. Sakta men säkert, med betoning på sakta, börjar även regionerna fatta beslut om listningstak och tillhörande handlingsplaner för att nå dit.

Nästa stora steg är att detta inte bara ska vara fina ord och en pappersprodukt - nästa steg är att detta ska bli verklighet i praktiken. Vi har tagit många och stora kliv i frågan, men vi behöver fortsätta hålla i och hålla ut. Läkarförbundet kommer fortsätta arbeta för bra villkor för allmänläkarna tills hela Sveriges befolkning har en fast läkare.

Regionerna har misslyckats i sitt uppdrag att försörja sjukvården med läkare. Man har satt i system att utnyttja läkare tidigt i karriären och byggt upp ett stort vikariatträsk – men vem vikarierar alla dessa läkare för, undrar jag?

Vi har länge haft en kronisk brist på utbildningstjänster, framför allt AT. Och arbetet med att implementera den nya bastjänstgöringen, BT, påbörjades alldeles för sent ute i regionerna. Detta är ett stort underbetyg till regionerna OCH för mig och Läkarförbundet är det uppenbart att regionerna inte klarar av att uppfylla sin lagstadgade skyldighet att tillhandahålla tillräckligt med AT-, BT- och ST-tjänster. Nu behöver staten kliva in och ta ansvar för de här delarna.

Genom vår plats i Vårdansvarskommitténs expertgrupp, den kommitté som haft i uppdrag att utreda ett helt eller delvis statligt huvudmannaskap för sjukvården, har vi fått möjlighet att bland annat driva denna fråga. Och i sitt slutbetänkande lyfter kommittén att kompetensförsörjningen är ett område där det finns behov av ökad statlig styrning, precis det vi konstaterat under en lång tid. Jag hoppas och tror att denna och

kommande regeringar vågar ta fler steg mot ett tydligare statligt ansvar för läkares hela utbildningskedja – från dag 1 på läkarprogrammet till färdig specialist.

En annan fråga som alltför ofta hamnat i skymundan i den politiska debatten är vårdplatsbristen. Men vi har inte tigit – vi har fört fram den verklighet som våra medlemmar möter varje dag: en ohållbar beläggningsgrad, patientsäkerhet som riskeras och en arbetsmiljö som är under ständig press. När Socialstyrelsen 2023 till sist satte ner foten och presenterade tydliga riktvärden för vårdplatser blev det omöjligt att blunda för de vittnesmål vi lyft fram. Sverige behöver fler vårdplatser, inte färre.

Så hur har vi lyckats påverka inom så många områden, i ett så komplext system?

Jo, det finns nämligen ett stort förtroende för Läkarförbundet i politiken och hos allmänheten. Vi är en stark spelare, kanske till och med den starkaste, inom svensk sjukvård – och inte för att vi skriker högst utan för att vi är strategiska, vi är konkreta, vi är lösningsorienterade, och vi utgår ifrån vetenskap och beprövad erfarenhet. Det är så vi skapar utrymme för att vara synliga, för att höras och för att i slutändan påverka.

Den som måste stå på barrikaderna och skrika högst har ofta inte gjort sitt förarbete för att verkligen kunna påverka politiken och beslutsfattarna. Påverkansarbete är ett hantverk som kräver strategi och tålamod men också förståelse för det system man vill påverka. Det kräver också att man bygger relationer med de intressenter man vill få med sig på tåget. Så har Läkarförbundet jobbat under lång tid och det har burit frukt.

En annan viktig framgångsfaktor är att vi är många - och vi växer varje dag. Idag samlar vi över 60 000 läkare och läkarstudenter och det är alla de som ni här inne varje dag representerar i er roll som fackligt förtroendevalda. Ert engagemang och all den tid ni lägger på att göra vardagen bättre för Sveriges läkare och våra patienter är grundbulten i hela Läkarförbundets verksamhet. Det är ni som gör att vår röst väger tungt.

Tack för ert engagemang, tack för att ni bidrar och tack för att ni aldrig ger upp. Jag är så stolt och tacksam över att få leda den här organisationen.

Härmed förklarar jag fullmäktigemötet 2025 öppnat!